

చేతన గానాశ్రమం (Chetana Ganashram) - కేరళ పర్యటన

ముఖ్యాంశాలు:

- **శంకుస్థాపన:** భారత ఉపరాష్ట్రపతి **శ్రీ సి.పి. రాధాకృష్ణన్** కేరళలోని **త్రిస్సూర్** లో 'చేతన గానాశ్రమం' నిర్మాణానికి శంకుస్థాపన చేశారు.
- **నిర్వాహకులు:** కురియాకోస్ ఎలియాస్ సర్వీస్ సొసైటీ (KESS) మరియు త్రిస్సూర్ లోని CMI దేవమాత పబ్లిక్ స్కూల్ సంయుక్త ప్రాజెక్ట్.

పరీక్షల దృక్కోణంలో ముఖ్యమైన పాయింట్లు:

- **భారతీయ సంగీత వారసత్వం:** భారతీయ సంగీతాన్ని ఒక ఆధ్యాత్మిక ప్రయాణంగా, ధ్యానంగా మరియు ప్రార్థనగా ఉపరాష్ట్రపతి అభివర్ణించారు.
- **చారిత్రక ఆధారాలు:** చోళ రాజులు నిర్మించిన **బృహదీశ్వర ఆలయం**లో వందలాది మంది సంగీతకారులు, నృత్యకారులను నియమించినట్లు ఉన్న శాసనాలను (Inscriptions) ఆయన ప్రస్తావించారు.
- **ఐదు ప్రతిపాదిత ఆలయాలు (5 Alayams):** ఈ గానాశ్రమంలో ఏర్పాటు చేయనున్న ఐదు విభాగాలు:
 1. **ధ్యాన-ఆలయం:** సంగీత ధ్యానం (Music Meditation).
 2. **సంగీత-ఆలయం:** న్యూరోలాజికల్ మ్యూజిక్ థెరపీ.
 3. **శబ్ద-ఆలయం:** వాయిస్ థెరపీ.
 4. **కళా-ఆలయం:** భారతీయ సంగీతం మరియు నృత్యం.
 5. **యోగ-ఆలయం:** యోగా థెరపీ.

- **సంగీత వైద్యం:** సప్తస్వరాలు (స, రి, గ, మ, ప, ద, ని) ఒత్తిడిని తగ్గించి, ఏకాగ్రతను పెంచుతాయని, సంగీతం ఒక 'ఔషధం' (Medicine) లా పనిచేస్తుందని పేర్కొన్నారు.
- **వసుధైవ కుటుంబకం:** యోగా మరియు సంగీతం భారతదేశం యొక్క 'సాఫ్ట్ పవర్' (Soft Power) అని, ఇవి ప్రపంచవ్యాప్తంగా శాంతిని పెంపొందిస్తున్నాయని తెలిపారు.

ముఖ్య వ్యక్తులు:

ఈ ప్రాజెక్ట్ మేనేజ్‌మెంట్‌లో ప్రముఖ గాయకుడు **కె.జె. యేసుదాస్** వంటి ప్రముఖులు భాగస్వాములుగా ఉన్నారు.

Exam Tip: "ఇటీవల వార్తల్లో నిలిచిన 'చేతన గానాశ్రమం' ఎక్కడ ఉంది?" అని అడిగే అవకాశం ఉంది. జవాబు: **త్రిస్సూర్, కేరళ.**

అంతర్జాతీయ సంబంధాలు: భారత్ - UAE ద్వైపాక్షిక చర్చలు (2026)

అంశం: పశ్చిమ ఆసియాలో భద్రత మరియు భారతీయ ప్రవాసుల సంక్షేమంపై చర్చ.

కీలక అంశాలు (Exam Points):

- **ప్రాంతీయ భద్రత:** పశ్చిమ ఆసియాలో ఉద్రిక్తతల తగ్గింపు (De-escalation) మరియు ప్రాంతీయ స్థిరత్వం కోసం భారత్ తన మద్దతును ప్రకటించింది.
- **భారతీయ ప్రవాసులు:** UAEలో నివసిస్తున్న సుమారు 35 లక్షల మంది భారతీయుల భద్రత మరియు సంక్షేమంపై ప్రధాని మోదీ, UAE అధ్యక్షుడు షేక్ మొహమ్మద్ బిన్ జాయెద్ అల్ నహ్యన్ తో చర్చించారు.
- **వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యం:** ఇంధన భద్రత మరియు వాణిజ్యం (CEPA ఒప్పందం) వంటి అంశాల్లో ఇరు దేశాల మధ్య సహకారంపై సమీక్ష.

Quick Info for Aspirants:

- **UAE అధ్యక్షుడు:** షేక్ మొహమ్మద్ బిన్ జాయెద్ అల్ నహ్యన్.
- **భారత్-UAE వాణిజ్య ఒప్పందం:** CEPA (Comprehensive Economic Partnership Agreement).
- **ముఖ్య ఉద్దేశ్యం:** అంతర్జాతీయ వేదికలపై పరస్పర సహకారం మరియు ప్రాంతీయ శాంతి.

శ్రీ గురు తేగ్ బహదూర్ జీ: 350వ షహీదీ సమాగమ్ (2026)

పరీక్షల దృక్కోణంలో ముఖ్యమైన అంశాలు:

- **బిరుదు:** శ్రీ గురు తేగ్ బహదూర్ జీని 'హింద్ ది చాదర్' (భారతదేశ రక్షణ కవచం) అని పిలుస్తారు. ఆయన సిక్కుల 9వ గురువు.
- **వేదిక:** ఈ 350వ అమరవీరుల సంస్మరణ సభ (షహీదీ సమాగమ్) **నవీ ముంబైలో** నిర్వహించబడింది.
- **ముఖ్య ఉద్దేశ్యం:** సామాజిక ఐక్యత మరియు సత్యం కోసం గురువులు చేసిన త్యాగాలను స్మరించుకోవడం.

సిక్కు సమాజం కోసం ప్రభుత్వ కీలక నిర్ణయాలు:

- **వీర్ బాల్ దివస్:** సాహిబ్జాదాల గౌరవార్థం ప్రతి ఏటా **డిసెంబర్ 26న** ఈ దినోత్సవాన్ని నిర్వహిస్తారు.
- **కర్తార్ పూర్ సాహిబ్ కారిడార్:** పాకిస్తాన్లోని పవిత్ర స్థలానికి వెళ్లేందుకు రికార్డు సమయంలో పూర్తి చేసిన కారిడార్.
- **SIT విచారణ:** 1984 అల్లర్ల బాధితులకు న్యాయం చేసేందుకు ప్రత్యేక విచారణ బృందం (SIT) ఏర్పాటు.
- **CAA (పౌరసత్వ సవరణ చట్టం):** ఆప్టనిస్టాన్ నుండి వచ్చిన సిక్కు శరణార్థులకు పౌరసత్వం కల్పించడం.
- **బ్లాక్లిస్ట్ తొలగింపు:** విదేశాల్లో నివసిస్తున్న వేలాది మంది సిక్కుల పేర్లను బ్లాక్లిస్ట్ నుండి తొలగించి, వారి ప్రయాణాలను సులభతరం చేశారు.

Quick Revision:

1. 550వ ప్రకాష్ పరబ్: గురునానక్ దేవ్ జీ జన్మదిన వేడుకలు.
2. శ్రీ హేమకుండ్ సాహిబ్: యాత్రికుల కోసం కొత్త రోప్-వే మరియు సౌకర్యాల కల్పన.
3. FCRA రిలీఫ్: గురుద్వారాలకు సంబంధించిన విదేశీ విరాళాల నియంత్రణ చట్టం నుంచి మినహాయింపులు.

Exam Tip: "హింద్ ది చాదర్" అనే బిరుదు ఎవరికి ఉంది? అని అడిగితే జవాబు: 9వ సిక్కు గురువు - శ్రీ గురు తేగ్ బహదూర్ జీ.

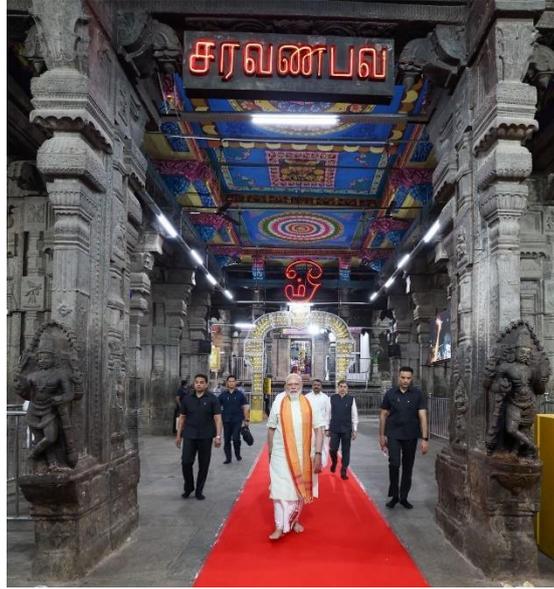
అరుల్మిగు సుబ్రమణ్యస్వామి ఆలయం - ప్రధాని పర్యటన (మార్చి 2026)

కీలక అంశాలు (Exam Points):

- **ఆలయం:** అరుల్మిగు సుబ్రమణ్యస్వామి దేవాలయం.
- **ప్రాంతం:** తిరుప్పరంకుండ్రం, మదురై (తమిళనాడు).
- **దేవత:** లార్డ్ మురుగన్ (సుబ్రమణ్యస్వామి).

చారిత్రక & సాంస్కృతిక ప్రాముఖ్యత:

- **ఆరు పడై వీడు:** మురుగన్ యొక్క ఆరు పవిత్ర క్షేత్రాలలో (Arupadaiveedu) ఇది మొదటిదిగా పరిగణించబడుతుంది.

- **గుహాలయం:** ఇది ఒక 'రాక్-కట్' (శిలా నిర్మిత) ఆలయం. దీనిని 8వ శతాబ్దంలో పాండ్య రాజుల కాలంలో నిర్మించారు.
- **విశేషం:** ఇక్కడ మురుగన్ తన దేవేరి దేవయానిని వివాహం చేసుకున్నట్లు పురాణాలు చెబుతున్నాయి. ఈ ఆలయంలో విగ్రహాలు రాతిలో చెక్కబడి ఉంటాయి.

Quick Revision Bits:

1. **మదురై దేనికి ప్రసిద్ధి?** - మదురైని 'Temple City of India' లేదా 'Thoonga Nagaram' (నిద్రపోని నగరం) అని పిలుస్తారు.
2. **వైగై నది:** మదురై నగరం వైగై నది ఒడ్డున ఉంది.
3. **మురుగన్ నినాదం:** ప్రధాని ఉపయోగించిన "వెట్రీవేల్ మురుగనుక్కు ఆరోహర!" అనేది మురుగన్ భక్తుల ప్రసిద్ధ నినాదం.

Exam Tip: "మురుగన్ యొక్క ఆరు క్షేత్రాలలో (Arupadaiveedu) మొదటిది ఏది?" అని అడిగితే జవాబు: **తిరుప్పరంకుండ్రం.**

పుదుచ్చేరి అభివృద్ధి ప్రాజెక్టులు (మార్చి 2026)

కీలక అంశాలు (Exam Points):

- **ప్రాజెక్టుల విలువ:** సుమారు రూ. 2,700 కోట్లు.
- **ముఖ్య ఉద్దేశ్యం:** జీవన ప్రమాణాల మెరుగుదల (Ease of Living) మరియు ప్రాంతీయ ఆర్థికాభివృద్ధి.
- **దార్శనికత (Vision):** పుదుచ్చేరిని 'BEST Puducherry' గా తీర్చిదిద్దడం.

ప్రధాన లక్ష్యాలు:

- **మెడికల్ టూరిజం:** పుదుచ్చేరిని మెడికల్ టూరిజం మరియు సమగ్ర ఆరోగ్య సంరక్షణ (Holistic Healthcare) కేంద్రంగా మార్చడం.
- **యువజన సాధికారత:** స్థానిక యువతకు ఉపాధి మరియు నైపుణ్య అవకాశాలను కల్పించడం.
- **మౌలిక సదుపాయాలు:** రవాణా, విద్య మరియు వైద్య రంగాల్లో పలు అభివృద్ధి పనులకు శంకుస్థాపన/ప్రారంభోత్సవం.

Quick Revision Bits (Puducherry Special):

1. **కేంద్రపాలిత ప్రాంతం:** పుదుచ్చేరి ఒక కేంద్రపాలిత ప్రాంతం (UT). దీనికి స్వంత శాసనసభ (Legislative Assembly) ఉంది.
2. **BEST Puducherry అంటే ఏమిటి?**
 - **B** - Business Hub (వ్యాపార కేంద్రం)
 - **E** - Education Hub (విద్యా కేంద్రం)
 - **S** - Spiritual Hub (ఆధ్యాత్మిక కేంద్రం)
 - **T** - Tourism Hub (పర్యాటక కేంద్రం)
3. **భౌగోళిక విస్తరణ:** పుదుచ్చేరి నాలుగు వేర్వేరు ప్రాంతాలలో (పుదుచ్చేరి, కరైకల్, మాపే, యానాం) విస్తరించి ఉంది.

Exam Tip: "ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ పుదుచ్చేరి అభివృద్ధి కోసం ప్రతిపాదించిన 'BEST' దార్శనికతలో 'T' దేనిని సూచిస్తుంది?" అని అడిగితే జవాబు: **Tourism (పర్యాటకం).**

మదురై అభివృద్ధి ప్రాజెక్టులు (మార్చి 2026)

కీలక అంశాలు (Direct Facts):

- ప్రాజెక్టుల విలువ: రూ. 4,400 కోట్లకు పైగా.
- రంగం: మౌలిక సదుపాయాలు (Infrastructure), రవాణా మరియు పారిశ్రామికాభివృద్ధి.
- లక్ష్యం: 2047 నాటికి 'వికసిత్ భారత్' సాధనలో భాగంగా 'అభివృద్ధి చెందిన తమిళనాడు'.

ప్రధాన హైలైట్స్ (Exam Points):

- నేషనల్ హైవేస్ (NH): * మరక్కాణం-పుదుచ్చేరి సెక్షన్ (రూ. 2,100 కోట్లు) - తీరప్రాంత పర్యాటకం & వాణిజ్యం కోసం.
 - పరమకుడి-రామనాథపురం సెక్షన్ (రూ. 1,800 కోట్లు) - రామేశ్వరం, ధనుష్కోడి యాత్రికుల సౌకర్యార్థం.
- రైల్వే బడ్జెట్: తమిళనాడుకు రైల్వే కేటాయింపులు 9 రెట్లు పెరిగాయి (2009-14లో సగటున రూ. 880 కోట్లు ఉండగా, 2026-27 నాటికి రూ. 7,600 కోట్లు).
- మేక్ ఇన్ ఇండియా: తమిళనాడులోని ICF (Integral Coach Factory), చెన్నైలో వందే భారత్ మరియు అమృత్ భారత్ రైలు కోచ్ల తయారీ.
- బుల్లెట్ ట్రైన్ కారిడార్స్: ప్రతిపాదిత మార్గాలు - బెంగళూరు-చెన్నై మరియు చెన్నై-హైదరాబాద్.
- రేర్ ఎర్త్ కారిడార్స్ (Rare Earth Corridors): 2026 బడ్జెట్లో తమిళనాడును అడ్వాన్స్డ్ మ్యానుఫ్యాక్చరింగ్ కోసం ఈ కారిడార్లో భాగంగా చేర్చారు.

పర్యాటక & వారసత్వం:

- ఆదిచ్చనల్లూర్ (Adichanallur): దీనిని అంతర్జాతీయ వారసత్వ కేంద్రంగా అభివృద్ధి చేయనున్నారు.
- ఎకో-టూరిజం: పులికాట్ సరస్సు (Lake Pulicat) మరియు పొదిగై మలై (Podhigai Malai) ప్రాంతాల్లో ఉపాధి కల్పన కోసం పర్యాటక అభివృద్ధి.
- ఆకాశవాణి: కుంభకోణం, యెర్కాడ్, వెల్లూరులలో కొత్త FM రిలే ట్రాన్స్మిటర్ల ప్రారంభం.

Quick Revision Bits:

1. పాంబన్ వంతెన (New Pamban Bridge): ఇది భారతదేశపు మొట్టమొదటి వర్డికల్ లిఫ్ట్ సీ బ్రిడ్జ్.
2. అమృత్ భారత్ స్టేషన్ స్కీమ్: తమిళనాడులో 77 రైల్వే స్టేషన్ల ఆధునీకరణ జరుగుతోంది.
3. పారిశ్రామిక క్లస్టర్లు: దేశవ్యాప్తంగా గుర్తించిన 200 క్లస్టర్లలో తమిళనాడుకు ప్రాధాన్యత.

Exam Tip: "భారతదేశపు మొట్టమొదటి వర్డికల్ లిఫ్ట్ సముద్రపు వంతెన (Pamban Bridge) ఏ రాష్ట్రంలో ఉంది?" అని అడిగితే జవాబు: **తమిళనాడు.**

నేషనల్ ఆరోగ్య ఫెయిర్ 2026 (National Arogya Fair)

కీలక అంశాలు (Direct Facts):

- **వేదిక:** పెగావ్ (బుల్ఘానా జిల్లా), మహారాష్ట్ర.
- **తేదీలు:** ఫిబ్రవరి 25 - 28, 2026.
- **నిర్వహణ:** ఆయుష్ మంత్రిత్వ శాఖ (Ministry of Ayush) మరియు ఆల్ ఇండియా ఆయుర్వేదిక్ కాంగ్రెస్.
- **ప్రారంభించిన వారు:** భారత రాష్ట్రపతి శ్రీమతి ద్రౌపది ముర్ము.

పరీక్షల దృక్పథంలో ముఖ్యమైన పాయింట్లు:

- **ముఖ్య ఉద్దేశ్యం:** ఆయుష్ (Ayurveda, Yoga, Unani, Siddha, Homoeopathy) వైద్య విధానాల ద్వారా సంపూర్ణ ఆరోగ్యం మరియు గ్రామీణ సాధికారతను పెంపొందించడం.

- **లైఫ్ టైమ్ ఆయుర్వేదిక్ గౌరవ్ సమ్మాన్:** ఆయుర్వేద రంగంలో విశేష కృషి చేసిన ప్రముఖ వైద్యులకు రాష్ట్రపతి ఈ అవార్డును ప్రధానం చేశారు.
- **ఆయుర్వేద వ్యవసాయం:** ఔషధ మొక్కల సాగు, విలువ ఆధారిత ఉత్పత్తులు మరియు మార్కెటింగ్ పై రైతులకు ప్రత్యేక వర్క్ షాప్ లు నిర్వహించారు. (ముఖ్యంగా **పసుపు** కొనుగోలుపై బై-బ్యూక్ ఒప్పందాలు జరిగాయి).
- **ఆయుష్ ఆహార్:** ప్రాంతీయ మరియు సమతుల్య ఆహార పద్ధతులపై అవగాహన కల్పించే విభాగం.

నిర్వాహకులు & ప్రముఖులు:

- కేంద్ర ఆయుష్ శాఖ మంత్రి (ఇండిపెండెంట్ ఛార్జ్): **శ్రీ ప్రతాప్ రావు జాదవ్.**
- మహారాష్ట్ర గవర్నర్: **శ్రీ ఆచార్య దేవవ్రత్.**

Quick Revision Bits:

1. **AYUSH అంటే ఏమిటి?** - Ayurveda, Yoga & Naturopathy, Unani, Siddha, Homoeopathy. (Sowa-Rigpa కూడా ఇందులో భాగమే).
2. **షెగావ్ ప్రాముఖ్యత:** ఇది విదర్భ ప్రాంతంలో ఉన్న ప్రముఖ ఆధ్యాత్మిక కేంద్రం (సంత్ గజానన్ మహారాజ్ సంస్థాన్).
3. **NMPB:** నేషనల్ మెడిసిసినల్ ప్లాంట్స్ బోర్డు - ఇది ఔషధ మొక్కల సాగును ప్రోత్సహిస్తుంది.

Exam Tip: "నేషనల్ ఆరోగ్య ఫెయిర్ 2026 ఎక్కడ జరిగింది?" అని అడిగితే జవాబు: **షెగావ్, మహారాష్ట్ర.**

మొబైల్ వరల్డ్ కాంగ్రెస్ (MWC) 2026 - బార్సిలోనా

కీలక అంశాలు (Direct Facts):

- **వేదిక:** బార్సిలోనా, స్పెయిన్.
- **తేదీలు:** మార్చి 2 - 5, 2026.
- **భారత ప్రతినిధి:** కేంద్ర సమాచార శాఖ మంత్రి **శ్రీ జ్యోతిరాదిత్య ఎం. సింధియా.**

ప్రధాన హైలైట్స్ (Exam Points):

- **భారత్ పెవిలియన్ (Bharat Pavilion):** భారత తెలికాం తయారీ సామర్థ్యాన్ని ప్రపంచానికి చాటిచెప్పడానికి మంత్రి దీనిని ప్రారంభించారు.
- **IMC 2026 కర్ణాటక రైజర్:** ఇండియా మొబైల్ కాంగ్రెస్ (IMC) 2026కు సంబంధించిన ముందస్తు ప్రచారాన్ని ఆవిష్కరించారు.
- **ప్రసంగ అంశాలు:**
 1. **Built for What's Next:** డిజిటల్ మౌలిక సదుపాయాల భవిష్యత్తుపై చర్చ.
 2. **Breaking the Cost Barrier:** సరసమైన ధరల్లో డిజిటల్ కనెక్టివిటీ నమూనాలపై కీలక ప్రసంగం.
- **Tejas Networks:** మంత్రి 'తేజస్ నెట్వర్క్స్' బూత్లో T31600-D3 హైపర్-స్కేలబుల్ DCI ప్లాట్ఫారమ్ను ప్రారంభించారు (ఇది భారతదేశపు అడ్వాన్స్డ్ తెలికాం ప్రొడక్ట్).

Quick Revision Bits:

1. **GSMA:** మొబైల్ వరల్డ్ కాంగ్రెస్ను నిర్వహించే సంస్థ (Global System for Mobile Communications Association).
2. **భారత్ స్థానం:** డిజిటల్ మరియు మొబైల్ ఎకోసిస్టమ్లో గ్లోబల్ లీడర్గా ఎదగడం ఈ పర్యటన ప్రధాన ఉద్దేశ్యం.
3. **ముఖ్య ఉద్దేశ్యం:** అంతర్జాతీయ భాగస్వామ్యాలు, పెట్టుబడుల ఆకర్షణ మరియు సురక్షితమైన డిజిటల్ నెట్వర్క్ల నిర్మాణం.

Exam Tip: "మొబైల్ వరల్డ్ కాంగ్రెస్ (MWC) 2026 ఎక్కడ నిర్వహించబడింది?" అని అడిగితే జవాబు: **బార్సిలోనా, స్పెయిన్.**

INSV కౌండిన్య (INSV Kaundinya): చారిత్రక సముద్ర ప్రయాణం

కీలక అంశాలు (Direct Facts):

- **ఏమిటి?:** భారతదేశపు పురాతన నౌకానిర్మాణ సాంకేతికతతో తయారు చేసిన 'స్టిచ్డ్ షిప్' (Stitched Ship).
- **ప్లాగ్-ఇన్ వేడుక:** 02 మార్చి 2026న ముంబై హార్బర్లో కేంద్ర రక్షణ శాఖ సహాయ మంత్రి శ్రీ సంజయ్ సేథ్ దీనిని స్వాగతించారు.
- **ప్రయాణం:** గుజరాత్లోని **పోర్బందర్** నుండి ఒమన్లోని **మస్కట్** వరకు (డిసెంబర్ 29, 2025 - జనవరి 14, 2026).

పరీక్షల దృక్పథంలో ప్రత్యేకత (Exam Specifics):

- **నిర్మాణ శైలి:** కలప పలకలను కొబ్బరి పీచు (Coir rope)తో చేత్తో కుట్టి, సహజ రెసిన్లతో సీల్ చేసే పురాతన భారతీయ పద్ధతిలో దీనిని నిర్మించారు.
- **ప్రేరణ:** అజంతా గుహలలోని 5వ శతాబ్దపు (CE) చిత్రాల ఆధారంగా దీనిని రూపొందించారు.
- **భారత్-ఒమన్ సంబంధాలు:** పురాతన కాలంలో సుగంధ ద్రవ్యాలు, వస్త్రాలు మరియు సాంబ్రాణి (Frankincense) వాణిజ్యం కోసం ఉపయోగించిన సముద్ర మార్గాలను పునరుద్ధరించడం ఈ ప్రయాణ ముఖ్య ఉద్దేశ్యం.
- **పేరు:** పురాణ సముద్ర యాత్రికుడు 'కౌండిన్య' గౌరవార్థం ఈ నౌకకు పేరు పెట్టారు.

Quick Revision Bits:

1. **ప్రాజెక్ట్ పర్యవేక్షణ:** భారత నావికాదళం (Indian Navy).
2. **లక్ష్యం:** భారతదేశ ప్రాచీన నౌకానిర్మాణ వారసత్వాన్ని మరియు సాంస్కృతిక దౌత్యాన్ని (Cultural Diplomacy) చాటిచెప్పడం.
3. **సముద్రం:** అరేబియా సముద్రం గుండా ఈ ప్రయాణం సాగింది.

Exam Tip: "అజంతా గుహలలోని చిత్రాల ఆధారంగా, పురాతన కుట్టు పద్ధతిలో నిర్మించిన భారత నావికాదళ నౌక ఏది?" అని అడిగితే జవాబు: INSV కౌండిన్య.

INS తరంగిణి (INS Tarangini) - శ్రీలంక పర్యటన 2026

కీలక అంశాలు (Direct Facts):

- **నౌక రకం:** ఇండియన్ నేవీకి చెందిన **సెయిల్ ట్రైనింగ్ షిప్ (Sail Training Ship)**.
- **పర్యటన:** శ్రీలంకలోని **ట్రింకోమలీ (Trincomalee)** హార్బర్ కు శిక్షణ సందర్భంలో భాగంగా చేరుకుంది.
- **నేపథ్యం:** విశాఖపట్నంలో జరిగిన **ఇంటర్నేషనల్ ఫ్లీట్ రివ్యూ (IFR) 2026**లో పాల్గొన్న తర్వాత ఈ పర్యటన జరిగింది.

పరీక్షల దృక్పథంలో ముఖ్యాంశాలు:

- **శిక్షణ మార్పిడి:** శ్రీలంక నేవల్ అండ్ మారిటైమ్ అకాడమీకి చెందిన ట్రైని ఆఫీసర్లకు ఈ నౌకలో సెయిల్ ట్రైనింగ్ పై అవగాహన కల్పిస్తారు.
- **రూట్:** ట్రింకోమలీ నుండి కొలంబో వరకు ప్రయాణించే క్రమంలో శ్రీలంక ఆఫీసర్లకు నావికాదళ శిక్షణ ఇస్తారు.
- **లక్ష్యం:** భారత్ మరియు శ్రీలంక నౌకాదళాల మధ్య సంబంధాలను మరియు సహకారాన్ని బలోపేతం చేయడం.

Quick Revision Bits:

1. **INS తరంగిణి ప్రత్యేకత:** ఇది భారత నావికాదళం యొక్క మొట్టమొదటి సెయిల్ ట్రైనింగ్ షిప్.
2. **ట్రింకోమలీ:** ఇది శ్రీలంకలో ఉన్న ప్రపంచంలోని లోతైన సహజ ఓడరేవులలో ఒకటి.
3. **మొదటి నౌక:** ప్రపంచాన్ని చుట్టివచ్చిన (Circumnavigation) తొలి భారతీయ నౌక కూడా ఇదే (2003-04).

Exam Tip: "ఇటీవల శ్రీలంకలోని ట్రింకోమలీకి చేరుకున్న భారత నావికాదళ శిక్షణ నౌక ఏది?" అని అడిగితే జవాబు: **INS తరంగిణి**.

నేషనల్ గవర్నెన్స్ కాన్ఫరెన్స్ - 2026 (జమ్మూ)

కీలక అంశాలు (Direct Facts):

- **వేదిక:** జమ్మూ.
- **తేదీ:** మార్చి 3, 2026.
- **థీమ్ (Theme):** "జిల్లాల సమగ్ర అభివృద్ధి: వికసిత్ భారత్ కోసం పరిపాలనలో మార్పు" (Holistic Development of Districts: Transforming Governance for Viksit Bharat).
- **నిర్వహణ:** డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫార్మ్స్ అండ్ పబ్లిక్ గ్రీవెన్సెస్ (DARPG) మరియు జమ్మూ కాశ్మీర్ ప్రభుత్వం.

ప్రధాన హైలైట్స్ (Exam Points):

- **ప్రారంభం:** కేంద్ర మంత్రి డాక్టర్ జితేంద్ర సింగ్ మరియు జేకే ముఖ్యమంత్రి ఉమర్ అబ్దుల్లా సంయుక్తంగా ప్రారంభించనున్నారు.
- **ప్రధాన లక్ష్యం:** 'ప్రధాన మంత్రి ఎక్సలెన్స్ అవార్డ్స్' పొందిన ఉత్తమ పరిపాలనా పద్ధతులను దేశవ్యాప్తంగా ప్రచారం చేయడం.
- **ప్రదర్శించిన ఉత్తమ పద్ధతులు (Award-Winning Initiatives):**
 - **ఆంధ్రప్రదేశ్:** ఏలూరు జిల్లా మరియు పార్వతీపురం మన్యం జిల్లాలోని PRISM 10 ఇనిషియేటివ్.
 - **లడఖ్:** కార్గిల్ జిల్లా ప్రాజెక్టులు.
 - **ఒడిశా:** కోరాపుట్ జిల్లా.
 - **త్రిపుర:** గోమతి జిల్లా.
 - **అస్సాం:** నల్బారి జిల్లా.
- **జమ్మూ కాశ్మీర్ ప్రత్యేకతలు:**
 - కుల్గామ్ జిల్లాలోని పాలనా ఆవిష్కరణలు.
 - శ్రీ మాతా వైష్ణో దేవి మైన్ బోర్డ్ వారి RFID-ఆధారిత యాత్రా నిర్వహణ.
 - రాంబన్ జిల్లాకు చెందిన e-Suvidha కార్యక్రమం.

Quick Revision Bits:

1. **DARPG:** ఇది కేంద్ర సిబ్బంది, ప్రజా ఫిర్యాదులు మరియు పెన్షన్ల మంత్రిత్వ శాఖ పరిధిలోకి వస్తుంది.

2. **PM Awards:** పబ్లిక్ అడ్మినిస్ట్రేషన్లో విశేష ప్రతిభ కనబరిచిన జిల్లాలకు, సంస్థలకు ప్రతి ఏటా ఈ అవార్డులను ప్రధానం చేస్తారు.
3. **Viksit Bharat:** 2047 నాటికి భారతదేశాన్ని అభివృద్ధి చెందిన దేశంగా మార్చాలనే లక్ష్యంలో జిల్లాల పాత్రను ఈ కాన్ఫరెన్స్ నొక్కి చెబుతుంది.

Exam Tip: "2026 నేషనల్ గవర్నెన్స్ కాన్ఫరెన్స్ ఏ నగరంలో నిర్వహించబడింది?" అని అడిగితే జవాబు: **జమ్మూ.**

BRIC-RGCB కేరళ: నూతన బయోటెక్నాలజీ సౌకర్యాల ప్రారంభం

కీలక అంశాలు (Direct Facts):

- **వేదిక:** రాజీవ్ గాంధీ సెంటర్ ఫర్ బయోటెక్నాలజీ (BRIC-RGCB), తిరువనంతపురం, కేరళ.
- **ప్రారంభించిన వారు:** కేంద్ర మంత్రి డాక్టర్ జితేంద్ర సింగ్ (నేషనల్ సైన్స్ డే సందర్భంగా).
- **ప్రాజెక్ట్ వ్యయం:** సుమారు రూ. 60 కోట్లు.

ముఖ్యమైన విభాగాలు & వాటి ఉపయోగాలు (Exam Points):

- **సెంట్రల్ ఫెసిలిటీ ఫర్ రీకాంబినెంట్ సెల్స్ అండ్ సెన్సార్స్:** ఇది డ్రగ్ డిస్కవరీ (ఔషధ పరిశోధన), మెడికల్ మరియు అగ్రి జెనోమిక్స్ రంగాలలో పరిశోధనలను వేగవంతం చేస్తుంది.
- **GMP ఫెసిలిటీ:** CAR-T మరియు సెల్-బేస్డ్ థెరపీల (క్యాన్సర్ చికిత్స వంటివి) ఉత్పత్తికి సహకరిస్తుంది. దీని కోసం అదనంగా రూ. 80 కోట్లు కేటాయించారు.
- **BioE3 పాలసీ:** ఎకానమీ (ఆర్థికం), ఎన్విరాన్మెంట్ (పర్యావరణం), ఎంప్లాయింట్ (ఉపాధి) లక్ష్యంగా ఈ బయోటెక్నాలజీ పాలసీని రూపొందించారు.

భారత బయో-ఎకానమీ గణాంకాలు:

- **బయోటెక్ స్టార్టప్స్:** 2014లో కేవలం 50 ఉండగా, ప్రస్తుతం **11,000** దాటాయి.
- **బయో-ఎకానమీ వృద్ధి:** గత దశాబ్దంలో 10 బిలియన్ డాలర్ల నుండి **166 బిలియన్ డాలర్లకు** చేరింది.
- **లక్ష్యం:** రాబోయే కాలంలో **300 బిలియన్ డాలర్ల** బయో-ఎకానమీని సాధించడం.

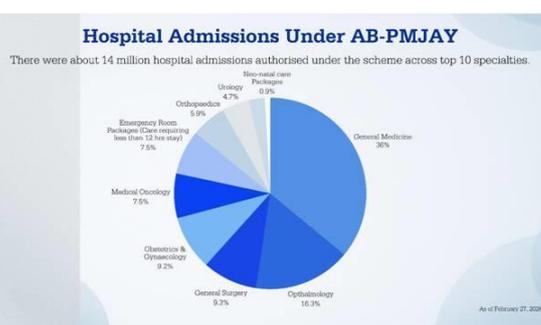
Quick Revision Bits:

1. **పుస్తకావిష్కరణ:** "Quantum Physics: One Hundred Magical Years" (రచయిత: ప్రొఫెసర్ వి.పి.ఎన్. నంపూరి).
2. **BioE3:** Bio-manufacturing and Bio-foundry కోసం తీసుకొచ్చిన ప్రత్యేక పాలసీ.
3. **ప్రాధాన్యత:** డీప్-సెక్ స్టార్టప్స్ మరియు సముద్ర జీవవైవిధ్యం (Marine Biodiversity)పై పరిశోధనలకు ప్రాధాన్యత.

Exam Tip: "BioE3 పాలసీ దేనికి సంబంధించింది?" అని అడిగితే జవాబు: బయోటెక్నాలజీ మరియు బయో-మ్యానుఫ్యాక్చరింగ్ (Bio-manufacturing).

గ్లోబల్ హెల్త్ పవర్ హౌస్ గా భారత్: ముఖ్యమైన గణాంకాలు

1. ఆయుష్మాన్ భారత్ (Ayushman Bharat):

AB-JAY COVERAGE

Over **434 million people** have Ayushman cards and are covered under the Ayushman Bharat PM-JAY health assurance scheme. About **967,300 senior citizens** of all classes also enrolled.

The insurance scheme covered over **106.12 million authorised hospital admissions** across over **36,000 empanelled hospitals**.

The scheme has authorised healthcare services valued at over **Rs. 234.30 Crores (approx. \$25.74 million USD)** across a wide range of specialties.

- **PM-JAY:** ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద ప్రభుత్వ నిధుల ఆరోగ్య భరోసా పథకం. ఏటా ప్రతి కుటుంబానికి రూ. 5 లక్షల వరకు ఉచిత చికిత్స.
- **కార్డుల సంఖ్య:** 43.4 కోట్లకు పైగా ఆయుష్మాన్ కార్డులు జారీ చేయబడ్డాయి.
- **ఆయుష్మాన్ ఆరోగ్య మందిరాలు (AAM):** దేశవ్యాప్తంగా 1,84,235 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు పనిచేస్తున్నాయి.
- **ABDM:** ఆయుష్మాన్ భారత్ డిజిటల్ మిషన్ కింద 86.3 కోట్లకు పైగా 'ఆభా' (ABHA) హెల్త్ ఐడీలు సృష్టించబడ్డాయి.

HISTORIC RAMPING UP OF INFRASTRUCTURE TO FIGHT COVID-19

	March 2020	2025
Testing Labs	14	3400
Domestic Manufacturing capacity of PPE kits	0	4.5 lakh per day
ICU Beds	2,168	1.45 lakh (as of Nov 2023)
Oxygen-supported beds	50,583	5.15 lakh (as of Nov 2023)

2. యూనివర్సల్ ఇమ్యునైజేషన్ ప్రోగ్రామ్ (UIP):

- **HPV వ్యాక్సినేషన్:** గర్భాశయ క్యాన్సర్ నివారణకు Gardasil-4 వ్యాక్సిన్ ఇచ్చే కార్యక్రమం ఫిబ్రవరి 28, 2026న ప్రారంభమైంది (14 ఏళ్ల బాలికలకు ఉచితం).
- **మిషన్ ఇండ్రధనుష్:** టీకాలు వేయించుకోని పిల్లలు, గర్భిణుల కోసం ఉద్దేశించిన పథకం.
- **వ్యాక్సిన్ల సంఖ్య:** ఈ ప్రోగ్రామ్ కింద 11 రకాల వ్యాక్సిన్లు ఉచితంగా అందిస్తారు.

3. ఫార్మసీ ఆఫ్ ది వరల్డ్ (Pharmacy of the World):

- **స్థానం:** పరిమాణం (Volume) పరంగా భారత్ ప్రపంచంలోనే 3వ అతిపెద్ద ఔషధ రంగం.

- **జెనరిక్ మందులు:** ప్రపంచవ్యాప్తంగా సరఫరా అయ్యే జెనరిక్ మందులలో 20% భారత్ నుండే వెళ్తున్నాయి.
- **UNICEF వ్యాక్సిన్లు:** యూనిసెఫ్ సరఫరా చేసే వ్యాక్సిన్లలో 55-60% భారత్ తయారు చేసినవే.
- **బయో-ఎకానమీ:** 2024లో 166 బిలియన్ డాలర్లు ఉన్న బయో-ఎకానమీని 2030 నాటికి 300 బిలియన్ డాలర్లకు చేర్చడం లక్ష్యం.

4. టెక్నాలజీ & ఇన్నోవేషన్:

- **i-DRONE:** మందులు, వ్యాక్సిన్లను మారుమూల ప్రాంతాలకు చేరవేసే డ్రోన్ ప్రాజెక్ట్ (మణిపూర్, నాగాలాండ్లలో ప్రారంభం).
- **SAHI (Strategy for AI in Healthcare for India):** ఆరోగ్య రంగంలో ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ వినియోగం కోసం భారత్ విడుదల చేసిన వ్యూహం.
- **Tele-MANAS:** 24x7 మానసిక ఆరోగ్య సలహాలు అందించే టెలి-కౌన్సెలింగ్ సెంటర్ (20 భాషల్లో అందుబాటులో ఉంది).

5. మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ & టూరిజం:

- **AIIMS:** ప్రస్తుతం దేశంలో 23 ఎయిమ్స్ సంస్థలు ఉన్నాయి.
- **మెడికల్ హబ్స్:** 2026-27 బడ్జెట్లో దేశవ్యాప్తంగా 5 ఇంటిగ్రేటెడ్ మెడికల్ హబ్స్ ఏర్పాటును ప్రకటించారు.
- **మెడికల్ టూరిజం:** 2024లో భారత్కు వచ్చిన మెడికల్ టూరిజం సంఖ్య 6 లక్షలు దాటింది.

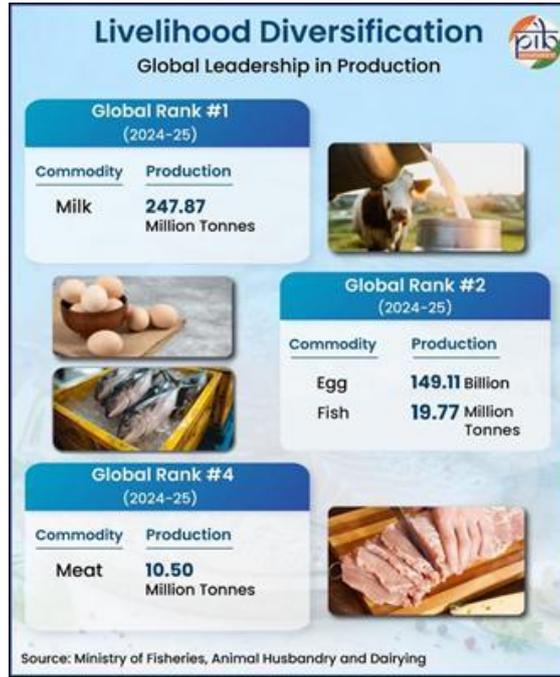
Quick Revision Bits:

1. **PMBJP:** జనాభా కేంద్రాల ద్వారా మార్కెట్ ధర కంటే 50-90% తక్కువ ధరకే మందులు.
2. **నిక్షయ్ మిత్ర (Ni-kshay Mitra):** టీబీ (TB) వ్యాధిని 2025 నాటికి నిర్మూలించడానికి చేపట్టిన వాలంటీర్ ప్రోగ్రామ్.
3. **Viksit Bharat 2047:** ఆరోగ్యవంతమైన భారత్ను నిర్మించడం ఈ విజన్ లో ప్రధాన భాగం.

Exam Tip: "ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద బహిరంగ ఆరోగ్య బీమా పథకం ఏది?" అని అడిగితే జవాబు: **ఆయుష్మాన్ భారత్ - PMJAY.**

కీలక గణాంకాలు (India's Global Rank):

- పాలు (Milk): ఉత్పత్తిలో ప్రపంచంలోనే 1వ స్థానం (గ్లోబల్ అవుట్పుట్లో 25%).
- గుడ్లు (Eggs): ఉత్పత్తిలో ప్రపంచంలోనే 2వ స్థానం.
- చేపలు (Fish): ఉత్పత్తిలో ప్రపంచంలోనే 2వ స్థానం (గ్లోబల్ అవుట్పుట్లో 8%).
- మాంసం (Meat): ఉత్పత్తిలో ప్రపంచంలోనే 4వ స్థానం.

రంగాల వారీగా వృద్ధి:

- పాల ఉత్పత్తి: 2014-15లో 146.31 మిలియన్ టన్నుల నుండి 2024-25 నాటికి 247.87 మిలియన్ టన్నులకు పెరిగింది (69.4% వృద్ధి).
- తలసరి లభ్యత: పాలు - 485 గ్రాములు/రోజు (ప్రపంచ సగటు 328 గ్రాములు), గుడ్లు - 106/సంవత్సరానికి.
- మత్స్య సంపద: ఉత్పత్తి 19.77 మిలియన్ టన్నులకు చేరింది. ఇందులో ఇన్డాండ్ ఫిషరీస్ (చెరువులు/నదులు) వాటా అత్యధికం.

ప్రభుత్వ పథకాలు & కార్యక్రమాలు (Exam Points):

- రాష్ట్రీయ గోకుల్ మిషన్ (RGM): స్వదేశీ పశువుల జాతుల సంరక్షణ మరియు పాల దిగుబడి పెంపు కోసం.
- NADCP: పశువులకు గాలికుంటు వ్యాధి (FMD) మరియు బ్రూసెల్స్ సిస్ నిర్మూలన కోసం 100% వ్యాక్సినేషన్ కార్యక్రమం.

- PMMSY (ప్రధాన మంత్రి మత్స్య సంపద యోజన): మత్స్య రంగ మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఎగుమతుల పెంపు కోసం.
- PM-MKSSY: మత్స్యకారుల బీమా, క్రెడిట్ మరియు డిజిటలైజేషన్ కోసం PMMSY కింద ఉన్న ఉప పథకం.

డిజిటల్ విప్లవం (Digital Initiatives):

- పశు ఆధార్ (Pashu Aadhaar): పశువుల కోసం కేటాయించిన 12 అంకెల ప్రత్యేక గుర్తింపు సంఖ్య. ఇప్పటివరకు 36 కోట్లకు పైగా పశువులు 'భారత్ పశుధన్ పోర్టల్'లో నమోదయ్యాయి.
- NFDP (National Fisheries Digital Platform): మత్స్యకారులు మరియు సంబంధిత సంస్థల కోసం ఏకీకృత డిజిటల్ డేటాబేస్.

Quick Revision Bits:

1. GVA వాటా: మత్స్య రంగం వ్యవసాయ GVAలో 7.43% వాటాను కలిగి ఉంది.
2. KCC (కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డ్): పశువుల పెంపకం మరియు మత్స్యకారులకు కూడా తక్కువ వడ్డీతో రుణ సదుపాయం కల్పిస్తున్నారు.
3. బ్లూ ఎకనమీ (Blue Economy): సముద్ర వనరుల స్థిరమైన అభివృద్ధిని సూచిస్తుంది.
4. మిషన్ అమృత్ సరోవర్: కొత్తగా నిర్మించిన జలవనరులలో (చెరువులు) చేపల పెంపకాన్ని ప్రోత్సహించడం.

Exam Tip: "భారతదేశంలో 'పశు ఆధార్' కింద పశువులకు ఎన్ని అంకెల గుర్తింపు సంఖ్యను కేటాయిస్తారు?" అని అడిగితే జవాబు: 12 అంకెలు.

జనాషధి సప్తాహ్ 2026 (Janaushadhi Saptah)

కీలక అంశాలు (Direct Facts):

- సందర్భం: 8వ 'జనాషధి దివస్' (మార్చి 7, 2026) వేడుకల ఆరంభం.
- తేదీలు: మార్చి 1 నుండి 7 వరకు (హెల్త్ క్యాంపులు మార్చి 1-5 వరకు).
- నిర్వహణ: ఫార్మాస్యూటికల్స్ అండ్ మెడికల్ డివైజెస్ బ్యూరో ఆఫ్ ఇండియా (PMBI), రసాయన మరియు ఎరువుల మంత్రిత్వ శాఖ.
- థీమ్ (2026): "జనాషధి సస్తీ భీ, భరోసేమంద్ భీ, సేహత్ కీ బాత్, బచత్ కే సాత్" (Jan Aushadhi Sasti bhi, Bharosemand bhi, Sehat ki Baat, Bachat ke Saath).

ప్రధాన ముఖ్యాంశాలు (Exam Points):

- **లక్ష్యం:** సరసమైన ధరల్లో లభించే నాణ్యమైన **జెనరిక్ మందులపై** అవగాహన కల్పించడం.
- **కార్యక్రమాలు:** దేశవ్యాప్తంగా 250కి పైగా ప్రాంతాల్లో ఉచిత ఆరోగ్య పరీక్షలు (బిపి, షుగర్, ధైరాయిడ్) మరియు ఉచిత జనాశుభి మందుల పంపిణీ.
- **నెట్‌వర్క్ విస్తరణ:** ప్రస్తుతం దేశవ్యాప్తంగా **18,000** కి పైగా జనాశుభి కేంద్రాలు (JAKs) పనిచేస్తున్నాయి.
- **భవిష్యత్ లక్ష్యం:** మార్చి 31, 2027 నాటికి ఈ కేంద్రాల సంఖ్యను **25,000** కు పెంచాలని ప్రభుత్వం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

Quick Revision Bits:

1. **PMBJP:** ప్రధాన మంత్రి భారతీయ జనాశుభి పర్యయోజన.
2. **పొదుపు:** ఈ కేంద్రాల ద్వారా మందులు కొనుగోలు చేయడం వల్ల సాధారణ మార్కెట్ ధర కంటే **50%** **నుండి 90%** వరకు తక్కువ ధరకే మందులు లభిస్తాయి.
3. **Jan Aushadhi Sugam:** సమీపంలోని జనాశుభి కేంద్రాన్ని గుర్తించడానికి మరియు మందుల ధరలను సరిపోల్చడానికి ఉపయోగపడే మొబైల్ యాప్.

Exam Tip: "ప్రతి ఏటా 'జనాశుభి దివస్' ను ఏ రోజున నిర్వహిస్తారు?" అని అడిగితే జవాబు: మార్చి 7.

Source: PIB